

Ομιλία του Αγιωτάτου Πατριάρχη Κυρίλλου στη συνεδρία του Ανώτατου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου στις 26 Δεκεμβρίου 2018

Συνήλθε στις 26 Δεκεμβρίου 2018 στη συνεδρία του, υπό την προεδρία του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κυρίλλου, το Ανώτατο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, στη αντίστοιχη αίθουσα του Ιερού Καθεδρικού Ναού Σωτήρος Χριστού Μόσχας. Κατά την έναρξη της συνεδρίας ο Αγιώτατος κ. Κύριλλος προσφώνησε τους παρόντες ως κάτωθι:

«Καλωσορίζω όλα τα μέλη του Ανώτατου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου που συνερχόμαστε σε τελευταία συνεδρία του τρέχοντος έτους. Θα μιλήσουμε, βεβαίως, και για τα πορίσματα του έτους. Θέλω να πω δύο λόγια για το απερχόμενο έτος, το οποίο, όπως αισθανόμαστε όλοι, ήταν καθόλου ευκολο.

Πηγή μιάς πάρα πολύ μεγάλης εντάσεως, ένας παράγοντας ο οποίος επηρεάζει τους ορθοδόξους χριστιανούς, την πνευματική τους κατάσταση, παραμένει η κατάσταση της Εκκλησίας μας στην Ουκρανία. Είστε εντός θέματος, είστε ενήμεροι για τις τελευταίες εξελίξεις, τις ακραίες και άκρως επικίνδυνες για την ολοκληρία του Ουκρανικού λαού, και όχι μόνο για την Εκκλησία μας, που έλαβαν χώρα στο Κίεβο, κατόπιν αποφάσεως της Ουκρανικής Βουλής, η οποία απαίτησε την αλλαγή του ονόματος της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Αυτές οι εξελίξεις θα πρέπει να ακολουθηθούν από τις καταστολές και είναι ολοφάνερο, ότι έχουμε να κάνουμε με ένα είδος τελεσιγράφου: εάν η Εκκλησία δεν αλλάζει την ονομασία της, θα στερηθεί της εγγραφής στο κρατικό Μητρώο. Και εάν αλλάξει την ονομασία της, στον Ουκρανικό λαό και στο κοινό θα ασκείται, βεβαίως, δρυμίτατη πίεση. Αδιαμφισβήτητα, θα υπάρξουν και βίαιες πράξεις με σκοπό την αφαίρεση των Ναών. Λαμβάνοντας υπόψη, ότι ο λαός της Ουκρανίας είναι ένας πιστός, Ορθόδοξος λαός με ισχυρά πίστη, συναισθηματικός, όλη αυτή η κατάσταση γύρω από τους Ναούς κινδυνεύει να μετατραπεί σε αιματηρές συγκρούσεις. Γι' αυτό θέλω να παρακαλέσω να εντείνουμε τις κοινές μας προσευχές υπέρ ειρήνης στην αδελφική Ουκρανική γη και, βεβαίως, τις προσευχές μας υπέρ της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Όλοι γνωρίζουν καλώς ότι τη σκανδάλη για την έναρξη των διώξεων κατά της Ουκρανικής Ορθοδοξίας πάτησε η Κωνσταντινούπολη με την άνευ προηγουμένου και εκτός κάθε κανονικότητας παράνομη απόφαση να εισπηδήσει στο κανονικό έδαφος της Ουκρανικής Εκκλησίας του Πατριαρχείου Μόσχας, στο έδαφος της Εκκλησίας μας. Οι τελευταίες καταστροφικές εξελίξεις ήταν ακριβώς αποτέλεσμα αυτής της εισπηδήσεως. Ποιές ήταν εκείνες οι εξελίξεις; Πρωτον, η ανάμειξη της Πολιτείας η οποία ήταν επίσης πρωτοφανής. Και τούτο είναι σε μια χώρα, η οποία δηλώνει την προσήλωση της στις Ευρωπαϊκές αξίες, μια εκ των οποίων είναι ο διαχωρισμός της Εκκλησίας και της θρησκείας από την Πολιτεία! Σε παράβαση αυτής της θεμελιώδους Ευρωπαϊκής αξίας η Πολιτεία στο πρόσωπο του Προέδρου αναμειγνύεται άμεσα στην διακυβέρνηση της Εκκλησίας. Μπορούμε να πούμε, ηγείται εκείνης της εκδηλώσεως, η οποία λέγεται «Ενωτική Σύνοδος της Εκκλησίας», μετέχει στις διαπραγματεύσεις με την Κωνσταντινούπολη σχετικά με τον λεγόμενο Τόμο και όλα αυτά στις κάμερες σε απευθείας μετάδοση και όλο τον κόσμο.

Πρόσφατα, μιλώντας στην τηλεόραση, έχω τονίσει και διερωτηθεί, πώς άραγε θα αντιδρούσε ο κόσμος, εάν ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας θα προήδρευε στις εργασίες της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας ή ο ίδιος εκ μέρους της Συνόδου θα

συνιστούσε στον κόσμο και το κοινό ένα Ιεράρχη της Εκκλησίας. Φαντάζομαι θα αντιδρούσαν αναμφισβήτητα όλοι! Έν προκειμένω όμως επικρατεί απόλυτη και καθολική σιγή, που σημαίνει ότι για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου πολιτικού σκοπού επιτρέπεται η καταπάτηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και νόμων. Και αυτός ο συγκεκριμένος πολιτικός σκοπός έχει διατυπωθεί ξεκάθαρα, μεταξύ άλλων και από τους πληρεξούσιους αντιπροσώπους των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ουκρανία, και από τις Ουκρανικές αρχές: πρέπει να διακοπεί ο τελευταίος δεσμός, ο οποίος συνδέει τους λαούς μας και αυτός ο δεσμός είναι ο πνευματικός.

Είμαστε μάρτυρες μιας πολιτιστικής καταστροφής. Ποτέ, μα ποτέ δεν ζήσαμε τόσο κατάφωρη και ευθεία ανάμειξη στα εκκλησιαστικά, ίσως, της εποχής των άμεσων διωγμών κατά της Εκκλησίας μας εξαιρουμένης. Γι' αυτό λόγω των τεκταινομένων σήμερα στην Ουκρανική γή συννεφιάζει η ψυχή αφενός, αλλά μας κινούν όλους να εντείνουμε τις προσευχές μας αφετέρου. Σας παρακαλώ όλους, αδελφοί μου, όσο και τον υποκείμενό Σας ευαγή κλήρο: τόσο στις κοινές μέσα στις Εκκλησίες, όσο και στις κατ'ιδίαν προσευχές να δέσθε υπέρ του Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Ονουφρίου, της Ιεραρχίας της Εκκλησίας μας, η οποία η ιεραρχία, με το έλεος του Θεού, εμμένει σταθερά στις κανονικές θέσεις.

Γνωρίζετε ότι ένα από τα κίνητρα της Κωνσταντινουπόλεως να επιχειρήσει την άμεση εισπήδηση στα Ουκρανικά, σε παραβίαση όλων των εν ισχύι ιερών κανόνων ήταν η αντίληψη ότι η διεξαγωγή της «ενωτικής συνόδου», η νομιμοποίηση των σχισματικών θα οδηγούσαν στη διάλυση της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας στο σύνολό της. Δήθεν, μόλις η Κωνσταντινούπολη εμπλακεί στη διαδικασία και θα νομιμοποιήσει τους σχισματικούς, αμέσως θα κατακλύσουν τη Σύνοδο οι ιεράρχες της Ουκρανικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Αυτή η ιδέα πράγματι ξελογίασε τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο. Τον έπειθαν ότι μόλις γινόταν αυτό, ένας προς ένας Ορθόδοξοι αρχιερείς της Ουκρανικής Εκκλησίας θα προσέρχονταν στην εν λόγω σύνοδο, και αυτή την κίνηση μόνο ανέμειναν αυτοί, κατά τα άλλα πρόθυμοι όντες. Κατά τη συνάντησή μου με τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο μου έδωσε να καταλάβω ότι «σημαντική μερίδα της Ύμετέρας ιεραρχίας στηρίζει τη σύνοδο», για να λάβει την απάντησή μου ότι ήταν ψέματα, διότι σύμφωνα με πληροφορίες μου επρόκειτο για δύο-τρία πρόσωπα, και του είπα τι προσωπικότητες ήταν. Δεν τον έπεισα όμως, αλλά στην πραγματικότητα έτσι ακριβώς και συνέβη, και όχι τρία, αλλά δύο εκείνα, τα οποία ακριβώς είχα κατά νού μου. Η «ενωτική σύνοδος» απέτυχε απολύτως – ουδμία ενοποίηση επιτεύχθηκε παρά μόνο οι σχισματικοί ενοποιήθηκαν με την παράνομη και αντικανονική νομιμοποίηση από τον Πατριάρχη [ενν. τον Βαρθολομαίο – σ.μ.], του οποίου η δικαιοδοσία δεν μπορεί και δεν επεκτείνεται στην ουκρανική επικράτεια.

Και όμως, οι ενέργειες του Κωνσταντινουπόλεως προκαλούν έκπληξη και από την άποψη της κοινής λογικής. Μα, ήταν δυνατόν να δηλώσει κανείς ότι αίρεται η ισχύς του Γράμματος του Πατριάρχου Διονυσίου του έτους 1686; Είναι δυνατόν ένας εκκλησιαστικός ή κοσμικός άρχοντας, έχοντας σώας τας φρένας του, να δηλώσει ότι καταργείται μια ιστορική πράξη 300 ετών; Σε σύγγραμμά του ο Αριστοτέλης, επικαλούμενος τον Αγάθωνα, ένα τραγικό ποιητή του 5^{ου} αι. π.Χ., αναφέρεται στους ειδωλολατρικούς θεούς και διατυπώνει μια πολύ ενδιαφέρουσα σκέψη, την οποία καλώς θα ήταν να έχουν υπόψη στην Κωνσταντινούπολη, ως κάτωθι: «Μόνου γὰρ αὐτοῦ καὶ θεὸς στερίσκεται, ἀγένητα ποιεῖν ἄσσοι ἢ πεπραγμένα», δηλαδή «Μόνο γι' αυτό δεν έχει δύναμη ακόμη κι ο θεός:

άφαντα να κάνει πράγματα που κάποτε είχαν γίνει». Αυτά ήταν εκτός εξουσίας ακόμη και του Θεού. Ενώ το έτος 1686 είναι μια πραγματικότητα, εκ της οποίας προήλθε ολόκληρη η ιστορία. Είναι δυνατόν να φαντασθούμε τη Μεγάλη Βρετανία να ακυρώνει την Πράξη Ανεξαρτησίας της Ινδίας; Ας υποθέσουμε ότι ένας τρελός κυβερνήτης να αποφάσισει την άρση της ισχύος αυτής της πράξεως, θα εξαφανιζόταν η Ινδία; Θα εξαφανιζόταν το κράτος, η οικονομία, οι κοινωνικές σχέσεις και ο πολιτισμός; Η εάν περνούσε από το μυαλό ενός πολιτικού στη Μεγάλη Βρετανία να καταργήσει τις Ηνωμένες Πολιτείες, επειδή δεν ήταν σωστή η ανάδειξη εκεί, ως αποτέλεσμα του απελευθερωτικού

αγώνα, ενός κράτους ανεξαρτήτου και επομένως διαγράφουμε διακόσια χρόνια ιστορίας, θα άλλαζε τίποτε; Μόνο γέλια όλου του κόσμου θα προκαλούσαν όλα αυτά. Προς τι αυτή η γελοιοποίηση της ιστορίας; Πράγματι, για γελοιογραφία πρόκειται! Εδώ έχουμε να κάνουμε με ατόφια τραγικωμωδία, διότι αδυνατεί απλώς να κρίνει κανείς ορθολογικά όλα τα πεπραγμένα της Κωνσταντινουπόλεως.

Φυσικά επακόλουθα αυτών ήταν οι ενέργειές μας. Διακόψαμε την κοινωνία. Η Εκκλησία στερείται μιας άλλης λύσεως για να τερματίσει το σχίσμα από την προστασία της ίδιας από το σχίσμα. Επομένως, η απόφαση περί διακοπής της ευχαριστιακής κοινωνίας ήταν μια απόφαση με σκοπό την προστασία της ακεραιότητας της Ορθόδοξου Εκκλησίας, ήταν μια επιθυμία να φυλαχθούμε από το σχίσμα και από την φθοροποιό επιρροή του. Προβαίνουμε σε απόφαση αυτή προκειμένου να διαφυλάξουμε την ακεραιότητά μας. Δεν έχει άλλα μέσα η Εκκλησία. Συνεπώς, όταν ακούμε: «Μήπως τα έχετε παρακάνει...», αυτό είναι ένα ερώτημα της θέσεως των ανθρώπων έναντι του κανονικού δικαίου, αλλά δεν έχει άλλα μέσα η Εκκλησία. Θέλω καρδιακά να ευχαριστήσω τους αρχιερείς μας για την ενεργό υποστήριξη αυτής της αποφάσεως της Ιεράς Συνόδου της καθ' ἡμᾶς Εκκλησίας. Ξέρετε ότι αυτή τη στιγμή στις Ιερές Μητροπόλεως συνέρχονται αυθόρμητα κάθε είδους συνελεύσεις Επισκόπων, συμβούλια Μητροπόλεων, επαρχιακά συμβούλια, όπου συζητείται η ειλημμένη απόφαση. Σήμερα απολαμβάνουμε μεγάλης υποστηρίξεως από την Ιεραρχία, τον κλήρο και τον πιστό λαό.

Ο λόγος μου περί θλίψεων και όμως, όπως έλεγε ο σοφός, περαστικό θα είναι και τούτο. Είναι μη βιώσιμη απολύτως αυτή η εκκλησιαστική οργάνωση η οποία κατ'αυτόν τον τρόπο συγκροτείται σήμερα στην Ουκρανία. Αδυνατούν να το συνειδητοποιήσουν οι κοσμικοί άνθρωποι, ενώ οι άνθρωποι της Εκκλησίας το συνειδητοποιούν καλώς. Άλλωστε, εκείνα τα οποία ζήσαμε αμέσως μετά την επανάσταση, αυτά ακριβώς, μπορούμε να πούμε, τα ζούμε σήμερα στην Ουκρανία. Η κατάσταση στην Ουκρανία είναι ο αντικατοπτρισμός της πολιτικής των επαναστασιακών αρχών της Σοβιετικής Ενώσεως, η οποία απέβλεπε στην εξαφάνιση της Ρωσικής Ορθόδοξου Εκκλησίας. Άλλωστε και τότε οι αρχές ήταν εκείνες, οι οποίες υποκίνησαν το σχίσμα των ανακαινιστών. Η δημιουργία του σχίσματος ήταν τρομερά επικίνδυνη πράξη, την οποία κυοφορούσαν οι σοβιετικές αρχές. Όμως, το σχίσμα, το οποίο υποκινήθηκε έξωθεν, συντελέσθηκε από τους ανθρώπους της Εκκλησίας, μεταξύ των οποίων δεν ήταν μόνο οι Ιερείς, αλλά και οι Επίσκοποι. Πάρα πολλοί αρχιερείς στήριξαν την ιδέα του σχίσματος των ανακαινιστών. Απομονωμένος ο Πατριάρχης Τύχων, κατά κάποιον τρόπο σε μοναξιά, όταν η Κωνσταντινούπολη προχώρησε σε νομιμοποίηση των σχισματικών! Ο Κωνσταντινουπόλεως ζητεί τον Αγιώτατο Πατριάρχη Τύχωνα να παραιτηθεί παραχωρώντας την εξουσία στην «άνωτατη εκκλησιαστική διοίκηση». Όλη η πραγματική πολιτική της Κωνσταντινουπόλεως, η οποία ασκήθηκε μέσα από τη μόνιμη αντιπροσωπεία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στη Μόσχα, στόχευε, όπως ξέρετε, στην υποστήριξη των σχισματικών και τον αγώνα κατά της κανονικής Εκκλησίας. Οι στόχοι, που έθεσε η Κωνσταντινούπολη τότε, ήταν «υψηλοί»: να εξασφαλίσει τη δυνατότητα εκμεταλλεύσεως μερικών ακινήτων προς αποκόμιση κερδών, δηλαδή ο αντικατοπτρισμός εκείνων, τα οποία ζούμε σήμερα στην Ουκρανία με την ίδρυση των σταυροπηγίων.

Το ζήσαμε και ξέρουμε ότι ήταν μεγάλη δοκιμασία, αλλά τελικά η Εκκλησία του Θεού αναδείχθηκε νικηφόρος. Υπό το πρίσμα της πείρας μας μπορούμε να πούμε ότι το τέλος της ιστορίας θα γίνει ίδιο με εκείνο των ανακαινιστών στη Σοβιετική Ένωση, επειδή οι υγιείς, ευεργετικές δυνάμεις της Εκκλησίας και του Κυρίου είναι πιο δυνατές από οποιαδήποτε δύναμη του ανθρώπου. Με την Εκκλησία είναι ο Κύριος και το Άγιον Πνεύμα. Ευχαριστώ τον Ορθόδοξο λαό της Ουκρανίας, τον κλήρο, την Ιεραρχία, η οποία είναι συσπειρωμένη σήμερα γύρω από τον Μακαριώτατο Μητροπολίτη Ονούφριο και αυτή η ενότητα αποτελεί εγγύηση του ότι οι δυνάμεις του κακού δε θα καταστρέψουν το κεχαριτωμένο σώμα της Ορθόδοξου Εκκλησίας στην Ουκρανία.

Όπως ξέρετε, έχει ψηφισθεί νόμος για την αλλαγή ονομασίας της Εκκλησίας, ο οποίος είναι

εντελώς παράλογος από την άποψη του σύγχρονου δικαίου και των αρχών επί των οποίων ερείδονται σήμερα οι σχέσεις της Πολιτείας με θρησκευτικούς οργανισμούς. Σε όλες τις δυτικές χώρες, στις κοσμικές χώρες, από τις οποίες παραδειγματίζεται η Ουκρανία, η ονομασία του θρησκευτικού οργανισμού δεν αφορά το κράτος, αφορά μόνο τον ίδιο τον θρησκευτικό οργανισμό. Αυτή είναι μία καθιερωμένη αρχή, αρκεί να μην υπάρχουν επαναλήψεις στο όνομα, προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση νομικών προσώπων. Όλα τα υπόλοιπα αφορούν μόνο τον ίδιο τον θρησκευτικό οργανισμό. Όπως γνωρίζετε, έχω εργαστεί στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και κάποιες φορές προέκυπταν θέματα ονομασιών των θρησκευτικών οργανώσεων που ήθελαν να ενταχθούν στο Συμβούλιο, και έτσι όπως ονομαζόταν η οργάνωση, έτσι και κατοχυρωνόταν στο Συμβούλιο, μια αρχή κανονική, χωρίς ιδιαιτερότητες. Όταν όμως το κράτος επινοεί ένα όνομα για μια θρησκευτική οργάνωση με προφανή στόχο να κάνει διάκριση αυτής της οργάνωσης, και στο τέλος να την καταστρέψει, είναι παραβίαση όλων των δικαιωμάτων και νόμων μιας πολιτισμένης κοινωνίας.

Το επαναλαμβάνω, όπως διαπιστώνουμε, υπάρχει μια παραγγελία, μεταξύ άλλων και έξωθεν, σχετικά με την καταστροφή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ουκρανία, και στα πλαίσια της υλοποίησής αυτής της πολιτικής της καταστροφής όλα τα μέσα είναι πρόσφορα. Και το ότι ο υπόλοιπος κόσμος σήμερα σωπαίνει, πιστοποιεί την παραγγελία. Εμείς, λοιπόν, πρέπει να βγάλουμε συμπεράσματα, μεταξύ άλλων, και από αυτά τα παραμύθια, τα οποία αγωνίσθηκαν να μας επιβάλλουν τόσα και τόσα χρόνια, σχετικά με την κυριαρχία του δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη θρησκευτική ελευθερία και όλα τα υπόλοιπα, που προσφάτως ακόμη θεωρούντο θεμελιώδεις αρχές της διαμορφώσεως ενός σύγχρονου κράτους και ανθρώπινων σχέσεων στη σύγχρονη κοινωνία.

Όσα συμβαίνουν σήμερα στην Ουκρανία, σίγουρα, θα έχουν ένα παρα πολύ επικίνδυνο αποτέλεσμα στη ζωή πολλών χωρών. Τα τεκταινόμενα στην Ουκρανία θα μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν ως προηγούμενο και συνεπώς όλα αυτά τα στοιχεία, τα οποία συντελούσαν στη διαθρησκειακή ειρήνη, τη θρησκευτική ελευθερία, τα πραγματικά ανθρώπινα δικαιώματα θα παύσουν, προφανώς, να είναι απαραβίαστα, εάν όλα αυτά σταθούν εμπόδιο στο δρόμο οποιουδήποτε επιτήδειου κατά την επίτευξη των α' ή των β' πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Έγινε ένα επικίνδυνο συμβάν όχι μόνο για την Ουκρανία, αλλά και για όλο τον κόσμο. Διότι η Ουκρανία μπορεί να γίνει ένα παράδειγμα του πώς μπορεί κανείς να καταστρέψει εύκολα όλα τα δικαιώματα, όλες τις αρχές, όλους τους κανόνες, εάν κάτι τέτοιο χρειάζονται οι δυνατοί του κόσμου τούτου.

Ως απάντηση σε όλα αυτά επαναλαμβάνω ότι καλούμε όλους στην προσευχή, στη συνεργασία και στην υποστήριξη της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας. Προσευχόμαστε ο Κύριος να διαφυλάττει την ευλογημένη Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία, να συνετίσει το λαό, προκειμένου να ξέρουν οι άνθρωποι να ξεχωρίσουν την πολιτική από την πίστη και, το πλέον σημαντικό, να μην αμφιβάλλει κανείς ότι η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι εκείνη η οποία έχει παρουσία του Αγίου Πνεύματος, όπου τελούνται Μυστήρια και οι άνθρωποι βαδίζουν την οδό σωτηρίας. Για χάρη αυτών, για χάρη της παρουσίας του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία, για χάρη της ενέργειας του Αγίου Πνεύματος μέσα από την Εκκλησία στους ανθρώπους η Εκκλησία υφίσταται κατά διαστήματα εξευτελισμούς και διώξεις. Και όμως όπως αποδεικνύει η ιστορία, ο τέλος είναι ο ίδιος: από όλους αυτούς τους πειρασμούς η Εκκλησία πάντοτε εξέρχεται νικηφόρος. Όχι επειδή είναι ισχυρή, αλλά επειδή μέσα της ζει και ενεργεί το Άγιον Πνεύμα. Καλώ και πάλι όλους να προσευχόμαστε και να θυμόμαστε εκείνα, τα οποία συμβαίνουν στην αδελφή χώρα της Ουκρανίας.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/46817/>